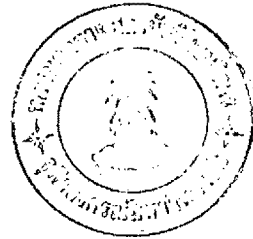

บทที่ 1

กานำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรที่มากที่สุดของประเทศชาติคือทรัพยากรมนุษย์ และมนุษย์จะมีคุณภาพขึ้นมาได้ก็ด้วยการศึกษา

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ การพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมจะไม่บรรลุผลสำเร็จด้วยดี หากว่าประชากรของชาติขาดการศึกษา หรือมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ การที่จะให้การศึกษาดังนี้เองก็คือ ระดับประถมศึกษาแก่ประชาชน นั้นมีความจำเป็นอันดับแรก เป็นการศึกษาที่มุ่งจะเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก ด้วยการอบรมสั่งสอนขั้นมูลฐานอันเป็นทางนำไปสู่ การเรียนรู้ และการปฏิบัติ¹ ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของการศึกษาหลายอย่าง อาทิ "การศึกษาหมายถึง กระบวนการที่เอกัตบุคคล หรือกลุ่มชนได้รับความคิด ทัศนคติ ความสนใจ ทักษะหรือความรู้"² จากการศึกษาแต่ละคนจะได้รับความคิด ทัศนคติ ความสนใจ ทักษะหรือความรู้ที่โลกกล่าวมาข้างต้น จำเป็นต้องมีการถ่ายทอดมาจากสื่อชนิดต่าง ๆ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ (กรุงเทพมหานคร, 2520), หน้า 1.

² นภ พงศ์วิวัฒน์, "โทรทัศนสื่อสำหรับมิชชันนารีหรือ". จันทร์เกษม 6 (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2515), หน้า 35 - 46.

โดยเฉพาะในโรงเรียนซึ่งมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้ หรือที่เรียกว่า "การให้การศึกษา" จึงต้องใช้สื่อการสอน โดยมีความเชื่อว่าสื่อการสอนสามารถช่วยถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น¹ และประโยคประถมศึกษาตอนปลาย² พุทธศักราช 2503 ได้กำหนดเวลาเรียนของนักเรียนไว้ว่าให้มีเวลาในสัปดาห์หนึ่งไม่น้อยกว่า 5 วัน และตลอดสัปดาห์ให้มีเวลาเรียน 25 ชั่วโมง และ 30 ชั่วโมง ตามลำดับ จะเห็นว่าในวันหนึ่ง นักเรียนเรียนอยู่ในโรงเรียนไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง ในชั้นประถมศึกษาตอนต้น และ 6 ชั่วโมง ในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรขึ้นเพื่อสอดคล้องสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคม หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ได้กำหนดอัตราเวลาเรียนดังนี้ คือ ตลอดหลักสูตรใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี แต่แต่ละปีการศึกษาควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์ ในหนึ่งสัปดาห์ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมง ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่น้อยกว่า 200 วัน และไม่ต่ำกว่า 1,000 ชั่วโมง³ จะเห็นได้ว่าครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา จึงมีโอกาสดำเนินชีวิตกับนักเรียนและอบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 (กรุงเทพมหานคร, 2503), หน้า 4.

² กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 (กรุงเทพมหานคร, 2503), หน้า 3.

³ ธนพิพัฒน์ (นามแฝง) "หลักสูตรเก่าและใหม่." วิทยาสาร 17 (กันยายน 2520), หน้า 14.

คิดเป็นทำเป็น มีพิธีกรรมอันถึงงามเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายที่วางไว้เป็นอย่างมาก การที่จะให้บรรลุความมุ่งหมายดังกล่าวแล้วนั้น ครูจะคงรักความเป็นครู มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะสอนเป็นอย่างดี มีความรู้ในวิชาอาชีพของตนคือวิชาครู ศึกษาคนควาและรู้จักนำเทคนิคใหม่ ๆ ทางการสอนต่าง ๆ มาใช้ และที่สำคัญประการหนึ่งคือ ต้องรู้จักนำเอา โสภณวัตถุประเภทต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพที่ยั่งยืน

บุญถิ่น อัครถาวร ได้กล่าวถึงความสำคัญของโรงเรียนสาธิตไว้ในพิธีเปิดการสัมมนาหัวหน้าฝ่ายสาธิตและอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตคอนหนึ่งว่า

โรงเรียนสาธิต มีความสำคัญในการปรับปรุงวิชาชีพครู เป็นแหล่งศึกษา ศึกษาคนควาทดลองวิธีการทางภาคปฏิบัติทางวิชาชีพครู เช่นเดียวกับโรงพยาบาลของมหาวิทยาลัยแพทย ซึ่งทำหน้าที่เป็น Teaching Research Hospital หมายความว่า มีทั้งโรงพยาบาลธรรมดา ๆ แต่เป็นโรงพยาบาลที่รักษาคนไข้และสอนนักเรียนแพทย์ ตลอดจนสร้างสมวิทยาการแพทย์ใหม่ ๆ ขึ้น โรงเรียนสาธิตก็ทำหน้าที่ทำนองเดียวกัน คือสอนเด็ก ขณะเดียวกันก็สอนนิสิตนักศึกษาฝึกหัดครู และค้นควาทดลองวิชาการและวิธีสอนใหม่ ๆ ไปด้วย¹

เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อเนื่อง น่าจะได้อีกถึงความเป็นมาของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) เพื่อการวิจัยและเสนอโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

¹ กรมการฝึกหัดครู, เอกสารการสัมมนาหัวหน้าฝ่ายสาธิตและอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิต กรมการฝึกหัดครู 21 - 25 สิงหาคม 2510, หน้า 7.

ประวัติและความเป็นมาของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีประวัติการตั้งโรงเรียนสืบเนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมหอวัง ซึ่งเป็นโรงเรียนสาธิต สังกัดแผนกวิชาครูศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันเป็นโรงเรียนที่ตั้งขึ้นเพื่อการฝึกหัดครูชั้นประโยคครูมัธยม

ครั้นต่อมาโรงเรียนมัธยมหอวัง ได้เปลี่ยนรูปงานเป็นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แผนกวิชาครูศาสตร์ จึงไม่มีโรงเรียนสำหรับการฝึกหัดครูมาเป็นระยะเวลาประมาณสิบห้าปี

เมื่อแผนกวิชาครูศาสตร์ขยายงานเปิดคณะครูศาสตร์ โดยมีศาสตราจารย์ คุณหญิงพูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา เป็นคณบดี ได้เห็นความจำเป็นในการจัดตั้งโรงเรียนสาธิตเพื่อการฝึกหัดครูชั้นปริญญาขึ้นแทนโรงเรียนมัธยมหอวัง จึงได้จัดตั้งขึ้นและให้ชื่อว่า โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำพิธีเปิดป้ายชื่อโรงเรียนเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2501

คณะกรรมการที่ร่วมกันจัดตั้งโรงเรียน ประกอบด้วย

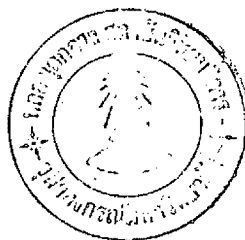
1. ศาสตราจารย์ คุณหญิง พูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา
2. ศาสตราจารย์ ดร. กมลกาญจน์ เกษไสว
3. อาจารย์ พวงเพชร เอี่ยมสกุล
4. ศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข อ้าวอำรุง
5. ศาสตราจารย์ กวางเคื่อน พิศาลบุตร
6. ศาสตราจารย์ สำเภา วรวงูร

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นโรงเรียนในสังกัดคณะครูศาสตร์ ได้จัดแบ่งงานออกเป็นหน่วย คือสาธิตฝ่ายประถม และสาธิตฝ่ายมัธยม โดยใน

ระยะแรกที่เปิดสอน ในปีการศึกษา 2501 นั้น มีอาจารย์พวงเพชร เอี่ยมสกุล ทำหน้าที่อาจารย์ใหญ่ฝ่ายประถม ต่อมาเมื่ออาจารย์พวงเพชร เอี่ยมสกุล ถึงแก่กรรม ศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข อชาวาอ่ารุง ได้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ใหญ่ สืบต่อไป ส่วนสาธิตฝ่ายมัธยมนั้น ศาสตราจารย์ ดร. กมลกาญจน์ เกษไชย ทำหน้าที่อาจารย์ใหญ่

ต่อมาเนื่องจากชาคณูที่จะทำหน้าที่อาจารย์ใหญ่ฝ่ายสาธิตมัธยม คณะครูศาสตร์ จึงตั้งให้ศาสตราจารย์ อำไพ สุจริตกุล เป็นอาจารย์ใหญ่ของทั้ง 2 หน่วยงาน ในระหว่างปีการศึกษา 2502 - 2503 และให้ศาสตราจารย์ ดร. อุดม เรียงสุวรรณ ทำหน้าที่สืบต่อจาก ศาสตราจารย์ อำไพ สุจริตกุล จนถึง พ.ศ. 2511 ในปี พ.ศ. 2512 คณะครูศาสตร์ ได้ปรับปรุงระบบงานเพื่อให้โรงเรียน สาธิตทำหน้าที่เป็นหน่วยงานปฏิบัติการให้แก่อาจารย์และนิสิตในคณะได้ดียิ่งขึ้น โดยให้หน่วยงานสาธิตฝ่ายประถมและมัธยม มีอาจารย์ใหญ่ของตนเองทำหน้าที่ บริหารโรงเรียน มีหัวหน้าแผนกวิชาประถมศึกษา และหัวหน้าแผนกวิชามัธยมศึกษา เป็นฝ่ายให้คำแนะนำทางวิชาการ และมีผู้อำนวยการประสานงานของทั้งสอง หน่วยงาน จึงให้ศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข อชาวาอ่ารุง เป็นผู้อำนวยการ และให้มีผู้ทำหน้าที่อาจารย์ใหญ่ ดังนี้

มิถุนายน 2512 - พฤศจิกายน 2513	รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอาน
พฤศจิกายน 2513 - เมษายน 2516	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อภรณ์ ชาติบุญ
เมษายน 2516 - มิถุนายน 2518	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีระชัย ปุณณโชติ
มิถุนายน 2518 - เมษายน 2520	อาจารย์ วารินทร์ มาศกุล
พฤษภาคม 2520 - ปัจจุบัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล สวัสดิ์บุตร

ฝ่ายประถม

มิถุนายน 2512 - ตุลาคม 2512	ศาสตราจารย์ ดร.อุบล เวียงสุวรรณ
ตุลาคม 2512 - พฤษภาคม 2513	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภากร ราชอาณาจักร
พฤษภาคม 2513 - ธันวาคม 2516	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล สวัสดิ์กิมิตร
ธันวาคม 2516 - ปัจจุบัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุจิระ สุวรรณไพฑูลย์

เดือนตุลาคม 2514 ศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข อาชาวอรุง ดำรงตำแหน่งคณบดี คณะครุศาสตร์ และยังคงดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาคณะครุศาสตร์โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัญญา สาทร ได้มีประกาศเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2518 มีข้อความตอนหนึ่งดังนี้ "ให้คณบดี คณะครุศาสตร์ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยตำแหน่ง....." ฉะนั้นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัญญา สาทร ซึ่งเป็นคณบดีคณะครุศาสตร์ จึงดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสืบแทนต่อมาจนถึงตุลาคม 2519 รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ทองจันทร์ หงส์การมภ์ รักษาการคณบดีครุศาสตร์ จนถึงวันที่ 16 ธันวาคม 2519 จากนั้นศาสตราจารย์ อำไพ สุจริตกุล ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณบดีครุศาสตร์ สืบมาจนถึงปัจจุบัน จึงดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามคำสั่งที่ 75/2518 เรื่องการบริหารโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) เปิดสอนตั้งแต่อนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยได้รับโอนระดับชั้นอนุบาลศึกษาจากโครงการทดลองสอนชั้นอนุบาลของแผนกวิชาประถมศึกษา เมื่อเดือนกันยายน 2519 ส่วนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) นอกจากจะมีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 แล้ว ได้รวมเอาชั้นประถมศึกษาปีที่ 7

เข้าไว้ภายในรูปการแบ่งชั้นระบบใหม่ ซึ่งโรงเรียนเริ่มทดลองใช้ในปีการศึกษา 2512
 ดังนั้น เมื่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สอบได้แล้วก็จะได้ย้ายไปเรียนในชั้นมัธยมปี
 ที่ 1 ตามหลักสูตร 2521 ของฝ่ายมัธยมศึกษาไป จนถึงมัธยมปีที่ 6¹

ปัจจุบันทางโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) มีห้องอุปกรณ์
 สำหรับให้บริการพิมพ์แผนภาพ แผนภูมิ แผนที่และลูกโลก หุ่นจำลอง ฯลฯ ตลอดจนการ
 เก็บรักษา ใบ้การบริการ วัสดุทัศนูปกรณ์บางประเภทที่ส่วนมากได้รับจากการบริจาค ที่จะ
 ได้จากงบประมาณของคณะครุศาสตร์หรือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อซื้อวัสดุทัศนูปกรณ์โดยตรง
 นั้นเป็นไปได้ค่อนข้างยาก บางปีเกิดการขาดแคลนอุปกรณ์ การชำรุดเสียหาย ความกระจัดกระจาย
 กระจายของวัสดุทัศนูปกรณ์ ความไม่สะดวกในการใช้เนื่องจากอาจารย์ผู้ดูแลมีความจำเป็นต้อง
 ไปสอนวิชาคหกรรมศิลป์ พลศึกษา และลูกเสือ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้เป็นเหตุให้การ
 ใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ของอาจารย์ในโรงเรียนไม่สมบูรณ์เต็มที่ ทางโรงเรียนจึงควรมีโครงการ
 จัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาขึ้น เชื่อจะได้เป็นแหล่งกลางในการบริการ จัดหา ซ่อมแซม
 ควบคุมและบริหารงานด้านวัสดุทัศนศึกษากันอย่างจริงจัง ซึ่งจะช่วยให้คณาจารย์ของโรงเรียน
 หรือนักเรียน ตลอดจนมีวัสดุฝึกสอนได้ใช้วัสดุทัศนูปกรณ์อย่างถูกต้องและเต็มที่ การสอนของ
 อาจารย์ และการเรียนของนักเรียนจะมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

¹ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้า 3 - 7.

การวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

มีงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่ได้วิจัยเกี่ยวกับศูนย์โสตทัศนศึกษา และการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ ดังเช่น

วิลลาค เอส เอลส์เบรี (Willard S. Elsbree) และฮาร์โรลด์ เจ แมคนอลเลย์ (Harold J. McNalley) กล่าวไว้ว่า การใช้โสตทัศนวัสดุแทรกวมเข้ามทเรียนอย่างถูกต้องเหมาะสม จะทำให้การเรียมมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการปรับปรุงโสตทัศนวัสดุที่ใช้ประกอบการสอน จะเป็นตัวกลางในการปรับปรุงการเรียนการสอนภายในโรงเรียนไ้มาก... ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาโดยตำแหน่งจะทองช่วยเหลือและปรับปรุงการศึกษาในคานโสตทัศนวัสดุประกอบการสอนโดย

1. ต้องช่วยให้ผู้ร่วมงานรู้สึก และ เห็นคุณค่าของโสตทัศนวัสดุ
2. ช่วยให้การมีทักษะ ในการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอน
3. จัดหาโสตทัศนวัสดุ และ เครื่องมือเครื่องใช้ที่ที่สุดเท่าที่พอจะจัดหาได้ไว้ใช้

ในโรงเรียน

4. จะทองบริการโสตทัศนวัสดุ และ เครื่องมือเครื่องใช้ให้ครูนำมาใช้ได้ง่าย และ สะดวก ¹

เอโม เดอ เบอนาร์ดีส (Amc De Bernardis) และ เจมส์ คัมบลิว บราวน์ (James W. Brown) กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาว่า ความรู้ และ ทักษะ ของครูผู้สอนนั้นเป็นผลให้มีส่วนช่วยในการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ เป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ ได้พบว่าครูผู้สอนส่วนมากไม่มีการเตรียมการใช้โสตทัศนอุปกรณ์

¹Willard S. Elsbree, and Harold J. McNalley, Elementary School Administration and Supervision, (New York : American Book Company, 1959), p. 413.

เพราะไม่ได้รับการฝึกฝนอบรมทางด้านนี้เพียงพอ¹

ควอร์ก (Quirk) สํารวจการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนประถมศึกษา
คาซอลิต โฉนดจากการสำรวจดังนี้

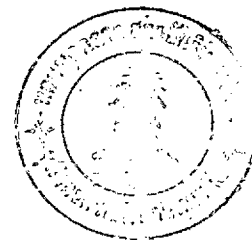
1. โดยทั่วไประยะต้นปีการศึกษา 1962 - 1963 ทางโรงเรียนมีโปรแกรม
ทัศนศึกษาที่ยังไม่ค่อยรักคุณนัก
2. โปรแกรมทัศนศึกษาของโรงเรียนไม่ค่อยได้รับเงินสนับสนุน และยัง
ขาดสื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ อย่างมาก
3. การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ส่วนมากใช้สิ่งที่เคยใช้กันตามธรรมดา อาทิเช่น กระดานดำ
บัตรคำ แผนที่ ลูกโลกตามลำดับ รองลงมาเป็นการใช้ฟิล์มภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียงและ
แผ่นเสียง ส่วนโทรทัศน์มีใช้น้อย ยิ่งแผ่นภาพโปร่งใสที่ใช้กับเครื่องฉายข้ามศีรษะยิ่งมีน้อยมาก
4. ครูรู้สึกยุ่งยากในการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ และไม่สะดวกนำมาใช้เพราะ
เนื่องจากสภาพและขนาดของห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยให้²

¹Amo De Bernardis, and James W. Brown "A Study of Teaching Skill and Knowledge Necessary of the Use of Audio - Visual Aids". Elementary School Journal, 46, (June 1946) : 550 - 556.

²Sister Mary Richardine Quirk, "An Analysis of the Use of Audio - Visual Materials in Catholic Elementary Schools," Dissertation Abstracts, 26 (June 1959) : 311.

ปี 2511 นิพนธ์ สุขสวัสดิ์ ได้ศึกษาสถานภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้
 โสตทัศนวัสดุของครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา ที่เขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา พบปัญหา
 ในการใช้โสตทัศนวัสดุของครูผู้สอน ดังนี้

1. ขาดผู้แนะนำในการใช้โสตทัศนวัสดุ
2. ไม่สามารถหาวัสดุอุปกรณ์ได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย
3. ขาดความรู้ ประสบการณ์ในการใช้โสตทัศนวัสดุ
4. ทางโรงเรียนมีโสตทัศนวัสดุน้อย
5. ชั้นเรียนมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป
6. ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนที่จะใช้โสตทัศนวัสดุ
7. มีความลำบากในการควบคุมชั้นในขณะที่ใช้โสตทัศนวัสดุ¹

ปี 2513 สันต์ วรศิริ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพกับการผลิต
 และการใช้โสตทัศนวัสดุของครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาในจังหวัดนครปฐม การศึกษา
 ครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะสำรวจสถานภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้โสตทัศนวัสดุของผู้สอน
 ในระดับประถมศึกษา เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ จังหวัด จำนวน 50 คน พร้อมทั้งได้สังเกต
 การเรียนการสอนและโครงการทางโสตทัศนศึกษาของทางโรงเรียน เพื่อประกอบการวิจัย

¹ นิพนธ์ สุขสวัสดิ์, "การศึกษาสถานภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้โสตทัศนวัสดุ
 ของครูผู้สอนระดับประถม เขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา"
 (ปริญญาโททางการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511).

ผลของการวิจัยได้พบว่า ครูส่วนมากใช้วัสดุที่หามาในท้องถิ่นมาผลิตวัสดุที่ใช้เอง แต่ผลิตได้จำนวนน้อย เพราะขาดผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ขาดเงินที่จะมาซื้อวัสดุที่ใช้ในการผลิต และมีเครื่องมือไม่พอที่จะใช้ผลิต ส่วนการใช้วัสดุที่ประกอบการสอนนั้น ครูมักใช้อธิบายเนื้อหาบทเรียน โดยมิได้รื้อให้นักเรียนเกิดความสนใจก่อน ทั้งนี้เพราะครูขาดคำแนะนำช่วยเหลือ และไม่สามารถหาวัสดุที่ตรงกับความต้องการได้ เนื่องจากทางโรงเรียนมีวัสดุที่น้อย¹

ดร. เคนเนท บี ฮาส (Dr. Kenneth B. Hass) และ ดร. ฮารี คิว แพคเกอร์ (Harry Q. Packer) ได้ให้หลักเกณฑ์ในการเตรียมวัสดุที่สอน ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติก่อนจะถึงเวลาสอนจริง ๆ ดังนี้

1. การเตรียมครู เป้าหมายสำคัญเกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนก็คือ ต้องการที่จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งการเตรียมครู และการวางแผนจะเป็นหลักสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างดี น่าสนใจ และบรรลุความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

2. เตรียมบันทึกการสอน

3. เตรียมห้องเรียน

ก. จัดโต๊ะ เก้าอี้ ให้พอเหมาะ เพื่อให้นักเรียนจะได้มองเห็นและได้ยินอย่างชัดเจน

¹ สันต์ วรศิริ, "การศึกษาสถานภาพกับการผลิต และการใช้วัสดุที่สอนของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม" ปีการศึกษา 2513 (ปริญญาโททางการศึกษา มหาวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2513).

- ข. ตรวจดูเรื่องแสง การถ่ายเทอากาศภายในห้อง และอื่น ๆ
- ค. จัดห้องเรียนโดยมุ่งหมายให้นักเรียนสนใจ และติดตามบทเรียนอยู่เสมอ
- 4. เลือกโสตทัศนวัสดุ ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สุด
- 5. เลือกวิธีสอนที่ดีที่สุดมาใช้ในการสอน

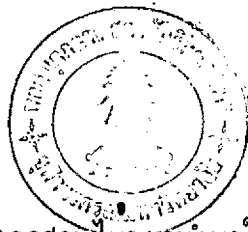
ฮารี ซี แม็คคานัน (Hary C. McKeown) ได้ให้หลักเกณฑ์ในการนำโสตทัศนวัสดุมาใช้ในชั้นเรียนว่าครูควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. จะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะของโสตทัศนวัสดุ แต่ละประเภทเป็นอย่างดี ที่จะนำมาประกอบการสอน
2. จะต้องมีความสามารถในการใช้โสตทัศนวัสดุนั้นร่วมกับวัสดุอื่น ๆ ประกอบกันได้อย่าง
3. ใช้โสตทัศนวัสดุนั้นให้เหมาะสมกับระดับอายุ สติปัญญาของผู้เรียน
4. พยายามจัดประสบการณ์จริงให้มากที่สุด
5. นำโสตทัศนวัสดุนั้นมาใช้จริง ๆ แทนที่มากังไว้เฉย ๆ
6. พยายามหรือหาทางส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมในการใช้โสตทัศนวัสดุให้มากที่สุด
7. ใช้โสตทัศนวัสดุให้ได้น้อยที่สุดในช่วงเวลาอันสั้น

Kenneth B. Hass., and Hary Q Packer., Preparation

and Use of Audio - Visual Aid, (New Delhi: Prentice- Hall of India, 1964)

pp. 305 - 309.

- 8. โสตทัศนวัสดุที่ไม่จำเป็นในการสอนไม่ควรนำมาใช้
- 9. เมื่อใช้โสตทัศนวัสดุแล้วควรเก็บรักษาให้เรียบร้อย เพื่อจะได้สะดวกในการนำมาใช้ครั้งต่อไป

ในการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการเรียนการสอนนั้น เพื่อให้ทราบว่าโสตทัศน-
 วัสดุนั้นให้ประโยชน์ทางการศึกษาแก่ผู้เรียนหรือไม่ ครูจะต้องรู้ถึงวิธีการประเมินผลการ
 ใช้โสตทัศนวัสดุของตนด้วย

เอลิซาเบท จี. โนเอล (Elizabeth G. Noel) และลีโอนาร์ด (Leonard)
 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการติดตามผลของการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอนไว้ดังนี้

- 1. ครูและนักเรียนร่วมกันจัดกิจกรรม เพื่อติดตามผลดังนี้
 - ก. ร่วมกันอภิปรายเนื้อหาสำคัญที่พบในระหว่างการใช้โสตทัศนวัสดุ
 - ข. ร่วมกันทำความเข้าใจเนื้อหาที่ยังไม่เข้าใจ
 - ค. ครูสอนอธิบายความคิดรวบยอด
 - ง. ร่วมกันจัดกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้
 - จ. ร่วมกันวางแผนในการนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาอื่น ๆ หรือ
 การเรียนในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป
- 2. ครูควรสำรวจดูว่า การใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอนนั้น บรรลุตามจุด
 มุ่งหมายหรือไม่ อาจทำได้หลายทางดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1
 Hary C. Mckown, Audio - Visual Aid to Instruction, (New - York :
 McGraw-Hill Book Company, 1965), pp. 55-64.

- ก. ครูวิจารณ์ผลการเรียน โดยใช้สื่อทัศนวัสดุ
- ข. ครูทำการทดสอบผู้เรียนว่า ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้เพียงพอหรือไม่ แต่การทดสอบนั้นจะต้องเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ตัวอย่างเช่น ถ้าต้องการทราบความเข้าใจก็ไม่ควรใช้แบบทดสอบที่วัดความจำ และไม่ควรรใช้แบบทดสอบที่มีความซับซ้อนจนเกินไป
3. ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมด เพื่อปรับปรุงการใช้สื่อทัศนวัสดุในคราวต่อไป¹

เอ็ดกา เดล (Edgar Dale) ได้ให้คำแนะนำในการประเมินผลการใช้สื่อทัศนวัสดุโดยให้ครูผู้ใช้พิจารณาจากคำถามว่า สื่อทัศนวัสดุเหล่านั้นมีลักษณะดังต่อไปนี้หรือไม่

1. ให้ความสำคัญที่แท้จริงในการสอน
2. ให้เนื้อหาวิชาตรงตามจุดมุ่งหมาย
3. เหมาะสมกับวัย สติปัญญา และประสบการณ์ของผู้เรียน
4. สดงามภาพ ภูมิปร่าง และลักษณะของสื่อทัศนวัสดุเหล่านั้นเป็นที่น่าพอใจ
5. มีผู้ให้คำแนะนำแก่ครูในการใช้สื่อทัศนวัสดุเหล่านั้นให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ช่วยในการสร้างมนุษยสัมพันธ์
7. ช่วยให้นักเรียนใช้ความคิด พิจารณาที่ดี
8. ให้ผลคุ้มค่ากับเวลา ค่าใช้จ่ายและความพยายามที่ได้ทำไป²

1

Elizabeth G. Noel., and Leonard. J. Paul, Foundations for Teacher Education in Audio - Visual Instruction, American Council on Education, pp. 26 - 28.

2

Edgar Dale., Audio - Visual Method in Teaching, (Holt, Rinehart and Winston, 1954), pp. 78 - 83.

นายธีรกุล ศรีจันทร์พงศ์ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับโครงการจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อปีพุทธศักราช 2512 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อเสนอแนะโครงการสำหรับดำเนินการด้านบริหาร และหน้าที่ของศูนย์โสตทัศนศึกษาตามความต้องการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อเสนอแนะแผนผังของอาคารสถานที่ พื้นที่ โสตทัศนอุปกรณ์ตามโครงการ ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีเครื่องมือ อุปกรณ์ และการผลิตโสตทัศนวัสดุอยู่บ้างแล้ว
2. อาจารย์ส่วนมากมีความต้องการโสตทัศนวัสดุประเภทหุ่นจำลองและโสตทัศนอุปกรณ์ที่เป็นเครื่องมือใช้สำหรับการทดลอง
3. โสตทัศนอุปกรณ์ที่มีความต้องการรองลงมาคือ เครื่องอัดสำเนา ห้องฉายโทรทัศน์วงจรปิด และเทปโทรทัศน์
4. มีความเห็นว่าภาพยนตร์ 8 มม. และฟิล์มดูมีความจำเป็นน้อย
5. การบริหารงานโสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยยังขาดระเบียบแบบแผน ชู้น่า และยังไม่เป็นศูนย์โสตทัศนศึกษา ซึ่งทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริการโสตทัศนศึกษา

นายวิเชียร นิตยะกุล ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยโครงการจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปีพุทธศักราช 2513 เพื่อศึกษาความต้องการของศูนย์โสตทัศนศึกษาของอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อสำรวจวิเคราะห์สำหรับการดำเนินการจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในด้าน

002828

ธีรกุล ศรีจันทร์พงศ์, "โครงการจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511).

หน้าที่การบริการ เครื่องมือวัสดุ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติ ความคิดเห็น และปัญหาการ
ใช้บริการโสตทัศนอุปกรณ์และโสตทัศนวัสดุ ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. จากการสำรวจ ปรากฏว่ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีเครื่องมือและวัสดุ
โสตทัศนศึกษาใช้ในการบรรยายและใช้ในการผลิตจำนวนมาก
2. อาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ส่วนมากมีประสบการณ์เกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา
ไม่มากนัก
3. อาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ชอบใช้โสตทัศนอุปกรณ์เป็นครั้งคราว
4. อาจารย์ส่วนมากมีความเห็นว่า ควรมีศูนย์โสตทัศนศึกษาให้บริการเป็น
ส่วนกลางและรวมกับห้องสมุด
5. อาจารย์ส่วนมากนิยมใช้โสตทัศนอุปกรณ์และโสตทัศนวัสดุประเภท เครื่องขยาย-
เสียง สไลด์ หอฉาย แผนภูมิ ภาพถ่าย แผนภาพ ภาพวาด เครื่องฉายเอกสาร
6. อาจารย์ส่วนมากต้องการคำแนะนำ การฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนอุปกรณ์
และได้เสนอแนะให้จัดรวบรวมงานห้องสมุดและศูนย์โสตทัศนศึกษาที่จะก่อตั้งใหม่ เข้า
ด้วยกัน เป็นศูนย์วัสดุการศึกษากลาง (I.M.C.) ขึ้นตรงต่อสำนักงานอธิการบดี ประสานงาน
และความร่วมมือการศึกษาระหว่างคณะต่าง ๆ เพื่อให้บริการ¹

¹ วิเชียร นิกยะกุล, "ศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัย : โครงการจัดตั้ง
ศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต
โสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513).

นายสมภพ โรจนพันธ์ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับโครงการศูนย์โสตทัศนศึกษาของ
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เมื่อปีพุทธศักราช 2516 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจ
 และวิเคราะห์การจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในด้านการบริหาร
 งานศูนย์โสตทัศนศึกษา และการบริการโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ เพื่อศึกษาความต้องการ
 ทัศนคติ และความคิดเห็นของอาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ที่มีต่องานโสตทัศนศึกษา
 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการใช้โสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ในการสอนและการฝึกอบรมของอาจารย์
 ในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เพื่อเสนอแนะโครงการสำหรับดำเนินการศูนย์โสตทัศน
 ศึกษา ผลของการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. ร้อยละ 91.43 ของอาจารย์ นักวิชาการเห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์โสตทัศน -
 ศึกษา
2. ปัญหาที่อาจารย์ นักวิชาการประสบ ได้แก่ การขาดแคลนโสตทัศนอุปกรณ์
 และไม่เหมาะสมต่อการใช้โสตทัศนอุปกรณ์
3. อาจารย์ นักวิชาการมีความต้องการที่จะได้รับการแนะนำเกี่ยวกับการใช้
 โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอนบ้าง เพราะส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางโสตทัศนศึกษาน้อย
 และใ้ขอเสนอแนะว่า

1. สถาบันควรสำรวจโสตทัศนอุปกรณ์ที่มีอยู่ตามคณะหรือสำนักงานต่าง ๆ เพื่อขึ้น
 ทะเบียนไว้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการขอใช้บริการ
2. สถาบันควรจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาขึ้นเป็นส่วนกลาง มีหน้าที่บริการสื่อการ-
 เรียนการสอนสมัยใหม่แก่คณะหรือสำนักต่าง ๆ ตลอดจนหน่วยราชการภายนอก โดยรวม
 โสตทัศนอุปกรณ์ซึ่งจะจัดกระจายอยู่ตามคณะหรือสำนักไว้ด้วยกัน

3. การวิจัยที่ควรจะทำเพิ่มเติมคือ การสำรวจความความต้องการทาง
 โสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ของอาจารย์ นักวิชาการ และของนักศึกษาอีกครั้งหนึ่ง หลังจากดำเนินการ
 การจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาแล้ว¹

นายโกวิท วิวัฒน์ศรี ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับโครงการเสนอแนะเพื่อจัดตั้งศูนย์
 สื่อการศึกษาสำหรับวิทยาลัยครูจันทระเกษม เมื่อปีพุทธศักราช 2518 เพื่อสำรวจประเภท
 ชนิด จำนวน สภาพและควมดีในการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ต่าง ๆ ของอาจารย์ในวิทยาลัยครู
 จันทระเกษม วิเคราะห์ปัญหาการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอนของอาจารย์ ความต้องการ
 ให้มีศูนย์สื่อการศึกษา เพื่อเสนอแนะโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้
 ดังนี้

1. วิทยาลัยมีโสตทัศนอุปกรณ์อยู่หลายประเภท ส่วนใหญ่ได้แก่ เครื่องมือโสต
 ทัศนต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในสภาพดี แต่มีจำนวนไม่มากนัก และอาจารย์ก็ไม่ค่อยได้ใช้เท่าที่ควร
2. วิทยาลัยมีโสตทัศนอุปกรณ์ไม่พอกับความต้องการ วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่ตรงกับ
 เนื้อหาวิชา และขาดห้องบรรยายที่อำนวยความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน
3. อาจารย์ร้อยละ 98.44 เห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งศูนย์สื่อการ
 ศึกษาของวิทยาลัยครูจันทระเกษมขึ้น

และได้ขอเสนอแนะไว้ดังนี้

¹ สมภพ โรจนพันธ์, "โครงการศูนย์โสตทัศนศึกษาสำหรับสถาบันแม่ฉัตรพัฒนา-
 บริหารศาสตร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร์ แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีการศึกษา 2516).

1. ควรพิจารณาให้มีการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ที่มีอยู่ให้ได้ประโยชน์มากที่สุด
2. ควรจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาของวิทยาลัยครูจันทระ งบประมาณขึ้นตามโครงการที่ได้เสนอไว้ในวิทยานิพนธ์¹

ในปีเดียวกัน นายมานิต ยอดเมือง ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับโครงการเสนอแนะจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับวิทยาลัยครูอุบลราชธานี ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สื่อการศึกษาประเภทสื่อทัศนูปกรณ์ของวิทยาลัยมีอยู่เป็นจำนวนมากไม่น้อย แต่หาอยู่กระจัดกระจายกันตามหมวดวิชาต่าง ๆ
2. อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นควมช่วยกับการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาขึ้น และให้คำเป็นงานอยู่เป็นเอกเทศสังกัดผู้อำนวยการ
3. ปัญหาที่อาจารย์ประสบมากคือ การขาดสื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ
4. อาจารย์และนักศึกษามีความต้องการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการผลิต และ การใช้สื่อทัศนูปกรณ์มาก เพราะส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางสื่อทัศนศึกษา น้อย และ ได้ให้ขอเสนอแนะว่า

¹ ไกรวิทย์ วิวัฒน์ศรี, "โครงการเสนอแนะเพื่อจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับวิทยาลัยครูจันทระเกษม" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีการศึกษา 2518).

1. ควรจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อศึกษาพิจารณาโครงการอย่างละเอียดเพื่อวางแผนและกำหนดนโยบายไว้ล่วงหน้า
2. ควรให้ครู อาจารย์ นักศึกษาลอกจนชุมชนได้รับประโยชน์จากโครงการนี้ให้มากที่สุด
3. ควรของบประมาณสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่¹

นางสาวสุพิศรา สกุลครู ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับโครงการเสนอแนะการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เมื่อปีพหศศักราช 2519 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจประเภท ชนิด ขนาด สภาพและคามถี่ในการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ของคณาจารย์ในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา และวิเคราะห์ปัญหาการใช้ การบริการและการผลิตสื่อทัศนูปกรณ์ ความต้องการให้ศูนย์สื่อการศึกษา ผลการวิจัยมีดังนี้

1. อาจารย์โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาส่วนใหญ่ รู้จักแต่ไม่เคยใช้สื่อทัศนวัสดุอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ และมีความเห็นว่าสื่อทัศนวัสดุอุปกรณ์มีความจำเป็นต่อการสอน
2. ปัญหาที่ประสบในการใช้สื่อทัศนูปกรณ์และสื่อการศึกษาของอาจารย์ในโรงเรียน ได้แก่
 - 2.1 สื่อทัศนูปกรณ์มีจำนวนจำกัด
 - 2.2 สื่อทัศนูปกรณ์ที่มีอยู่ใช้ในวงจำกัด เฉพาะผู้เสนอชื่อ และผู้ดูแลหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
 - 2.3 อุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

¹ มานิต ยอดเมือง, "โครงการเสนอแนะจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับวิทยาลัยครูอุบลราชธานี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาสื่อทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2518).

2.4 โรงเรียนชาดภูมิที่มีความรู้โดยตรงเป็นผู้ให้บริการ

3. อาจารย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.94 - 95.94 เห็นด้วยกับการจัดบริการให้ทั้งอาจารย์และนักเรียน และมีความต้องการเพิ่มประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตและการใช้วัสดุทัศนวิสัย

4. โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ที่อยู่ในสภาพดีหลายชนิด แต่จำนวนไม่เพียงพอและอยู่กระจัดกระจาย

5. อาจารย์ ร้อยละ 99.32 มีความเห็นว่า จำเป็นที่ต้องจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียนโดยให้อาจารย์และนักเรียนได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่า

1. ควรสำรวจสภาพและรายการวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ เพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาและนำมาใช้ประโยชน์มากที่สุด
2. ควรจัดหาวัสดุทัศนวิสัยและอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตามความต้องการของอาจารย์ผู้สอน
3. ควรพิจารณาจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาชั้นโดยยึดหลักให้อาจารย์และนักเรียนของโรงเรียนได้รับประโยชน์มากที่สุด
4. ควรพิจารณาการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาอย่างละเอียด และจัดหาบุคลากรที่เหมาะสม ค่าใช้จ่ายของศูนย์อย่างมีประสิทธิภาพ¹

¹ สุพัทรา สุกุลกร, "โครงการเสนอแนะเพื่อจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านการศึกษา วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีการศึกษา 2519).

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจ ประเภท จำนวน ชนิด สภาพและความถี่ในการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) เพื่อประกอบการพิจารณาจัดหา
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการใช้ การบริการ การผลิตสื่อทัศนูปกรณ์และสื่อการศึกษาของอาจารย์ในโรงเรียน
3. เพื่อสำรวจความเห็นและความต้องการในการจัดบริการของศูนย์สื่อการศึกษา
4. เพื่อเสนอแนะโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา การดำเนินงาน การบริการ และหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษาในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยมุ่งสำรวจเกี่ยวกับปัญหาการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ของคณาจารย์ในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ซึ่งปฏิบัติงานสอนในภาคปลายปีการศึกษา 2521
2. สำรวจ ชนิด ประเภท จำนวน และสภาพของสื่อทัศนูปกรณ์ที่มีอยู่ในโรงเรียนในขณะนั้น

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการเสนอโครงการเพื่อจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) และโรงเรียนในระดับประถมศึกษาอื่น ๆ
2. เป็นแนวทางในการบริหาร การบริการ ของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)
3. เป็นผลทำให้คณาจารย์ นิสิตฝึกสอนและนักเรียนได้รับประโยชน์และความสะดวกในการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ตลอดจนมีการผลิตวัสดุประกอบการเรียนการสอนเมื่อมีศูนย์สื่อการศึกษาแล้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลทั่ว ๆ ไปจากหนังสือ เอกสาร บทความ งานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานโรงเรียน
2. สร้างแบบสอบถาม เพื่อส่งไปยังอาจารย์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ
4. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และเสนอแนะโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)

คำจำกัดความ

ศูนย์สื่อการศึกษาหรือศูนย์โสตทัศนศึกษา หมายถึงหน่วยงานกลางซึ่งมีหน้าที่ดำเนินงาน และจัดให้บริการด้านโสตทัศนศึกษาต่าง ๆ แก่คณาจารย์ นิสิตฝึกสอน และนักเรียนของโรงเรียน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โสตทัศนศึกษา หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับโสตทัศนอุปกรณ์ทุกชิ้น เพื่อที่จะหาทางนำโสตทัศนอุปกรณ์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้การสอนมากที่สุด

โสตทัศนอุปกรณ์ หมายถึง อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นวัสดุ เครื่องมือ ใช้ประกอบกับวัสดุ ที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน โดยอุปกรณ์เหล่านั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผ่านประสาทสัมผัสของผู้เรียน

โสตทัศนวัสดุ หมายถึง โสตทัศนอุปกรณ์ นั้นเอง

คณาจารย์ หมายถึง ผู้ทำการสอนประจำในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2521

นิสิตฝึกสอน หมายถึง ผู้ที่ฝึกสอนอยู่ในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(ฝ่ายประถม)

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย